

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4898/2018
20.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог Банке „INTESA“ А.Д. ..., коју заступа пуномоћник Небојша Станковић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца АА из села ..., кога заступа пуномоћник Драгољуб Тасић, адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж бр.2204/17 од 10.10.2017. године, у седници већа одржаној 20.11.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог - противтужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж бр.2204/17 од 10.10.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П бр.1641/13 од 01.09.2016. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца – противтуженог и обавезан тужени-противтужилац да му на име дуга исплати износ од 379.313,90 динара, по меници бр. ..., са законском затезном каматом почев од 22.06.2009. године, па до коначне исплате. Ставом другим изреке вишак тужбеног захтева од досуђеног износа до тражених 441.460,48 динара и на име тражене камате од 12.06.2009. године до 22.06.2009. године одбијен је као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца – противтуженог да се обавезе тужени на исплату дуга по меници бр. ... у износу од 185.905,45 динара, са законском затезном каматом почев од 12.06.2009. године, па до коначне исплате. Ставом четвртим изреке одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца којим је тражио да се обавезе тужилац – противтужени да му врати износ од 162.429,85 динара, са законском затезном каматом почев од 07.03.2007. године, до коначне исплате. Ставом петим изреке обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име парничних трошкова плати износ од 121.959,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је пресудом Гж бр.2204/17 од 10.10.2017. године у ставу првом изреке укинуо пресуду Основног суда у Лесковцу П бр.1641/13 од 01.09.2016. године и пресудио, тако што је у ставу другом обавезао туженог – противтужиоца да тужиоцу противтуженом на име дуга исплати износ од

441.460,48 динара по меници бр. ... са законском затезном каматом на износ од 379.313,90 динара почев од 12.06.2009. године, па до коначне исплате, а одбио је тужбени захтев тужиоца за досуђење камате на преостали износ дуга од 62.146,58 динара, почев од 12.06.2009. године па до коначне исплате. Ставом трећим обавезан је тужени противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име дуга по меници бр. ... исплати износ од 185.905,45 динара, са законском затезном каматом на износ од 144.521,82 динара почев од 12.06.2009. године до коначне исплате, док је одбијен тужбени захтев тужиоца за досуђење камате на преосталих износ дуга од 41.383,63 динара почев од 12.06.2009. године па до коначне исплате. Ставом четвртим, одбијен је тужбени захтев туженог – противтужиоца да се обавезе тужилац – противтужени да му на име дуга исплати износ од 162.429,85 динара са законском затезном каматом почев од 07.03.2007. године па до исплате. Обавезан је тужени – противтужилац да тужиоцу – противтуженом на име парничних трошкова исплати 267.124,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану другостепену пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11... 55/14), у вези члана 403. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог – противтужиоца дозвољена, али није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка које би могле представљати основ за уважавање ревизије туженог - противтужиоца.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац-противтужени је са Самосталном трговинском радњом „...“ АА из села ..., као корисником кредита закључио 07.03.2007. године уговор о кредиту кредитне партије ...-...-... у износу од 7.000 евра у динарској противвредности. Рок отплате је 18 месеци са каматном стопом од 15,40 % годишње. Као обезбеђење уредног извршења обавеза по кредиту корисник се обавезао да достави две бланко соло менице. Истог дана закључен је уговор о наменски ороченом девизном депозиту за добијање овог кредита број ...-...-... са ББ (оцем туженог) из села ... по коме је јемац ББ положио девизни депозит у износу од 2.100 евра. Тужилац и наведена самостална трговинска радња закључили су 06.03.2007. године уговор о издавању банкарске гаранције број ... -...-... Износ гаранције је 300.000,00 динара, а издата је у корист „SL GROSS“ Д.О.О. из ..., Огранак Гаранција ступа на снагу одмах, а рок важности је 24.08.2007. године. По њој је тужилац извршио исплату износа од 144.521,82 динара у корист корисника гаранције 30.08.2007. године. Дана 07.03.2007. године тужилац је на текући рачун Самосталне трговинске радње „...“ уплатио противвредност 7.000 евра, а истог дана ова радња је уплатила тужиоцу 162.429,85 динара (2.000 евра) са констатацијом да се уплата односи на партију ...-...-... по претходном уговору о кредиту закљученом између странака

05.02.2007. године. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке Зорана Здравковића, утврђено је да дуг туженог по кредиту од 07.03.2007. године, на дан 11.06.2009. године износи 379.047,35 динара, редовна камата је 266,55 динара, а законска затезна камата 62.146,35 динара. Према налазу вештака од стране тужиоца извршена је 30.08.2007. године исплата износа од 144.521,82 динара по налогу „SL GROSS“ од 24.08. 2007. године. Вештак се изјаснио да нема доказа да је тужилац из девизног депозита исплатио 2.000 евра ББ који су као инструмент обезбеђења за уредно извршење обавезе по кредиту туженог од 06.03.2007. године положене у депозит, нити је овакав доказ о исплати добио од странака. Вештак економско-финансијске струке Јасмина Спасић је у свом налазу и мишљењу у погледу висине дуга по кредиту од 07.03.2007. године и висине уплаћеног износа са каматом по банкарској гаранцији од 06.03.2007. године и основа измирења обавезе по изводу број ...од 07.03.2007. године утврдила да је висина дуга у износу од 162.429,85 динара у сагласности са налазом вештака Здравковић Зораном, при чему се није изјашњавала о припадајућој камати на главни дуг по кредиту.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је основан захтев тужиоца за исплату дуга по меници од 379.313,90 динара, а да је преко досуђеног до траженог износа од 441.460,48 динара захтев неоснован. Неоснован је и захтев тужиоца за исплату дуга по меници у износу од 185.905,45 динара, као и противтужбени захтев туженог – противтужиоца за исплату износа од 162.429,85 динара.

Правилно је и по оцени Врховног касационог суда другостепени суд применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужиоца за исплату дуга по меници (...) у износу од 441.460,48 динара са припадајућом каматом на износ од 379.313,90 динара, а одбио тужбени захтев за досуђење камате на преостали износ дуга од 62.146,58 динара и обавезао туженог да тужиоцу по основу дуга по меници (...) исплати износ од 185.905,45 динара са припадајућом каматом на износ од 144.521,82 динара, односно одбио захтев тужиоца за досуђење тражене камате на преостали износ дуга од 41.383,63 динара, као и противтужбени захтев туженог – противтужиоца за повраћај износа од 162.429,85 динара.

Неосновано се у ревизији туженог – противтужиоца указује да је материјално право погрешно примењено.

Чланом 1065. Закона о облигационим односима (ЗОО) прописано је да се уговором о кредиту банка обавезује да кориснику кредита стави на располагање одређени износ новчаних средстава на одређено или неодређено време, за неку намену или без утврђене намене, а корисник се обавезује да банци плаћа уговорену камату и добијени износ од новца врати у време и на начин како је то утврђено уговором.

Према члану 1083. став 1. истог закона банкарском гаранцијом се обавезује банка према примаоцу гаранције (кориснику), да ће му за случај да му треће лице

не испуни обавезу о доспелости измирити обавезу ако буду испуњени услови наведени у гаранцији.

У конкретном случају, тужени – противтужилац своје обавезе из уговора о кредиту који је закључио са тужиоцем – противтуженим, није у потпуности испунио, већ само делимично, да би доцније и престао са исплатом уговорених анuitета. Вештачењем је утврђено да висина главног дуга са уговореном каматом износи 441.460,48 динара, а висина припадајуће уговорене камате на доспеле неисплаћене износе (закључно са 11.06.2009. године) износи 62.413,03 динара. Стога, тужилац – противтужени има право да потражује износ од 441.460,48 динара, с тим да на износ од 379.047,35 динара има право на законску затезну камату почев од 12.06.2007. године па до исплате. На износ од 62.413,03 динара на име обрачунате камате тужиоцу – противтуженом не припада камата од наведеног датума, у ком делу је другостепени суд правилно одбио захтев тужиоца. У погледу захтева тужиоца – противтуженог за исплату износа које је банка исплатила кориснику банкарске гаранције „SL GROSS“, захтев је такође основан, будући да су парничне странке биле у пословном односу по основу уговора о издавању банкарске гаранције, да је корисник гаранције задњег дана у коме је рок важења гаранције истицао (24.08.2007. године), банци доставио захтев за исплату износа по гаранцији од 144.521,82 динара и који је банка исплатила 30.08.2007. године. Чињеница што је банкарска гаранција исплаћена кориснику гаранције 30.08.2007. године није од утицаја на пуноважност обавезе туженог – противтужиоца по овом основу из разлога што је корисник банкарске гаранције поднео захтев за исплату гаранције у року важења гаранције, односно 24.08.2007. године.

У погледу противтужбеног захтева, неосновано се ревизијом туженог – противтужиоца указује да је материјално право погрешно примењено.

Наиме, тужени – противтужилац је код тужиоца 07.02.2007. године подигао кредит по партији ...-...-... у износу од 2.000 евра. Као инструмент обезбеђења уредног извршења обавеза по кредиту тужилац је са оцем туженог – противтужиоца закључио уговор о девизном депозиту и јемству са истим датумом. Дана 07.03.2007. године тужени – противтужилац је код исте банке подигао кредит на износ од 7.000 евра, у динарској противвредности, по коме му је банка извршила исплату, при чему је укупан износ умањила за износ од 162.429,85 динара који је служио за отплату претходног краткорочног кредита, што је констатовано и у налазу и мишљењу вештака. На тај начин је ликвидирана партија претходног кредита. По накнадном уговору о кредиту од 07.03.2007. године ББ је са тужиоцем закључио уговор о девизном депозиту са истим датумом на износ од 2.100 евра. Према налазу и мишљењу вештака економско-финансијске струке по оба кредита (од 07.02.2007. и 07.03.2007. године) отац туженог – противтужиоца ББ је био гарант по уговору о девизном депозиту са износом и од 2.000 и 2.1000 евра. Код измирења првог кредита који је учињен на дан уговарања исплате другог кредита, тужени није доказао да је из депозита, а по уговору са његовим оцем, банка извршила пренос износа од 2.000 евра у динарској противвредности на партију за отплату првог кредита, нити постоји доказ да је тај депозит исплаћен налогом на руке или преко текућег рачуна

гаранта ББ. Тужени – противтужилац није доказао да је по другом кредиту његов отац приликом закључења уговора о јемству извршио уплату девизних средстава од 2.100 евра у депозит. У сваком случају како је по оба уговора о депозиту, у уговорном односу са банком био отац туженог – ББ, исти је активно легитимисан да уколико има потраживања по том основу захтева од тужилачке банке враћање депозита. Осим тога враћање депозита може се тражити тек након отплате које је тужени – противтужилац закључио са тужилачком банком. При томе активно легитимисан за такву врсту потраживања није тужени – противтужилац већ лице које је са банком закључило уговор о депозиту, а то је отац туженог – противтужиоца. Из ових разлога нису основани ревидентови наводи о погрешној примени материјалног права.

Како се ни осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане одлуке, Врховни касациони суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа – судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић